

ҮТҮӨ ТЫЛ КУҮСКЭ КУҮС ЭБЭР

Атырдах ыйын 8 күнүгүр улуус дьаһалтатын аактабай саалгылар интэриэһинэй, истиг көрсүһүү буолан ааста. Ол курдук, саха нуруодунай поэт, Саха сирин суруйааччыларын бырабылыанньатын бэрэссэдэтэ Н.И.Харлампьева, прозаик, кириитик, "Чолбон" сурунаал очеркада уонна публицистикада өлүгүн сөбүлүсэйтэ, Саха республикатын нуруодунай суруйааччытын аатын бөрт соторулаахка ылбыт биер дойдутаахпыт С.А.Попов-Сэмэн Тумат, култуура министриэтибэтин департаментын салайааччыта О.М.Харайбагана, поэт, прозаик Е.В.Степнова-Куорсуннаах, суруйааччы, "Чолбон" сурунаал редактора Н.Е.Винокуров-Урсун, тылбаасчыт А.А.Борисова, элэр кэскилээх поэт Р.Н.Каженин-Арчы уола кэлэн ылды-ытаабылар.

Бэлэтээн эттэххэ, кинилэр атырдах ыйын 7 күнүгүр Ойулуун нэһилиэгэр тахсан дьону-сэргэни көрсөн, олохтоохтору кытары кэпсэтииттэрэ. Быйыл улахан уу кэлииттэр түбөстүгү бөлүгүтүккэ материалнай эрэ өтүгүн буолбакка ой-санаа, духобунай өтүгүн эмизэ көмө, ойобут таадаһын ойдоон, оһу сыал-сорук онгостон Сахабыт сирин айыр абыллар тылларбыт түмүс туттар дьоммут нэһилиэгиниэр тылларын тэриэтин, дьон санаатын истэн биер кэпсэтин оһио

республикада даһаны билгэр-көстөр үлэһэх "Олохос" бааһынай хаһаайыстыба (салайааччы В.В.Смирников) Мээндийэ сайылыгын тахсан көрдүлөр-иниитилэр, үлэни-хамнаһы билиитилэр. Мунууах сааланытылар улууспут баһылыга А.Т.Ноговицын суруйааччыларга дьонун ооруктаах кэл-биттэриниэр махтанан туран тыт эттэ. Бастатан туран, биер дойдутаахпыт С.А.Попов-Сэмэн Туматы Саха нуруодунай суруйааччыта буолбутунан

эрииттээтэ. Саалгы оройуонта ытыл-лар үлэни кэпсээтэ. Наталья Иванова Харлампьева делегация чилиэтиннэрин хас биердигиниэр кылаастык билиитиниэрэ, Ойулуунта хайдах көрсүһүү аастытын бэлэтээтэ. Кини: "Кырыык, дьон санаата түһөр бөдө буоллаа. Кини көмө кэпсэтииттэр кыра да тыт-ос тааһа. Ол эрэн дьон санаата бөдөх эбит дии санаа-тыбыт. Онон ойулууннар кыстыгы этэниэр көрсөһөрүгүр эрэнэбин", — дийтэ. Суруйааччылар бары даһаны маһа мустубут дьон иннигэр санааларын эттилэр, сага сипиһиниэрин, кинигэлэрин билиитиниэрэллэр, улуус библиотеканылар бэлэтээтилэр. Наталья Харлампьева, Елена Степнова-Куорсуннаах, Рустам Каженин-Арчы уола хастык эмэ хоһоону дорукчу ааһан, аһыс үгүө тылларын бар дьоннорутар тэриэтин, мунууах кытылыаххара харда тылларын этэн бары да оһу астыныбыт. Манньык истиг көрсүһүүлэр тэрииттэ-рэ кэрэхсэбиллэх. Кырыык да, дьон-сэргэ санаата болгөх кэлэн, күүрээниэр үлэ күргүөмүтүккэ ытыллан кэлэр кыстыгы бэлэмнэххэ көрсөһөр эрэл улахан.

Наталья ПУХОВА

Оттооһун - 2014

"КОМПЛЕКС" ХОТУУЛААХТЫК ОТТУУР

Атырдах ыйын 7 күнэ. ТХУ начальнигын эбээһинэһин толороочу А.П. Неустроеваны, племспецалист Е.А.Никонованы, кылаабынай агроном М.А.Пермякованы кытта Ойулуунна үгү ыамын, оттооһун туруун кытта билииттэ сылдьыларгылар барсан иһэн араа "Комплекс" б/х (сал. М.П.Михайлов) очуттарылар таарылдыбыт.

Кинилэр Мээтэ көтүгүэ дьон айан суолунан чуас 30 гектардаах уруксула бааһына сиригэр оттуу сырыттаахтарына күнүскү эбиэт иһиниэр тийидибит. Ходуһалара килгичи охсуллан сытар. 3 МТЗ

тыраахтардыр тигиниччи үлэли сылдьабылар. Боковой мунуулардаах тыраахтар кэнииттэн биер тута рулоннаан иһэр эбит. Уһус тыраахтар бырысыабыр сүүрбөччэ рулону тигини, иннигэр иккэни дьыто аһыан көтөһөн күрүөһэ аһалан дьаарыһан иһэр.

Салайааччылар Владимир Карлапескыйы көрсөн кэпсэтибит. Владимир ДьТХА-гар агроном идэтигэр кэтэхтэн үөрөнөр, хаһаайыстыба биер тулаах үлэһитэ. Кини кэпсир.

— Ууга бараммыт арыый хойутаан саалыабыһыт уонна бу кэники

быстах ардахтар мэхэйтээтилэр. Ойуларыта 3 тыраахтар (1 МТЗ, 2 «Шасси») сылдьабылар. Олору биер боковой мунуулар таах ситэр. 2 тыраахтар рулоннуур. Билиитин биерэ онгосто сылдьар. Биер тыраахтар тута хомуйан, чөмөктөөн иһэр. Онон барыта 7 тыраахтарынан 7 улахан киһи, 4 оһо буолан үлэлибит. Билиитин 200 тонна оттоохтук, 500-һу онтордубут дийбит. Халлаан туран биердэһиэ соһко бүтэрэр иннибит. Ууга барыт дьылаарытын онгостооһу ыксылабыт. Аһы туран 200 гектар ыһылыахпыт. Оһу бурдугунан хомуйарбыт дийбит. Үлэбит элбэх.

Ити кэпсэни истэн уонна үлэ дьонно күүрэн-хааран үлэни сылдьабыларын көрөн кини үөрэр. Ордук Игорь, Коля, Петья Куличкиннар уонна Серсжа Собакин дьон 5-7 кылаастарга үөрөнөр кыра уоһаттар үөрэ-кото үлэһитэ сылдьабыларын көрөн астыным. Улахаттара мустараллар, отгон Дьокуускай Мархаһытан сайылы тахсыбыт кыһ-кыра уһуохтаах, 5-е кылааска үөрөнөр Игорһан туһу үлэлирин ыйаһыттар: "Пресс быата баайабыт, бырысыан араарабын-холбуубун, торүг сүрүдүдүөбүһүн", — дийтэ. Оттукам киһим кабинада олорсо сылдьан рулон буоһуларын айыа ыстанан түһэн пресс быа түмүгүн баайар, бырысыан араарар-холбуур эбит. Аһас моһотой курдук сылбырдаах түһэр-тахсар. Ол айыа тыраахтарыныс бөйүтэ түһэрэ-тахсара буоһулар тоһоһоох бириэмэ барыа этэй? Дьэ, улахан туһалаах үлэһит уоһаан эбит. Ол кэнтэ бу оһолор барахсаһтар иһиниик буһан-хаһан кэлин сүрөһтөх, үлэһит, үгүө дьон тахсыах-тара дьон эрэнэ саһылабыт.

Ити курдук улууспут биер түмүс туттар "Комплекс" б/х хотуулаахтык оттуу сылдьар. Кинилэр бу күнүгөх турутуан 300-тэн таһа тонна оттомуттар.

Иван ПОНОМАРЕВ.

ХОПТОБО ХОЪУУН ҮЛЭХИТЭ, ЧУЛУУ МЕХАНИЗАТОРА

М.Н. КОРЯКИН.

Хаймат бичээсээ барилдар графига: 16 ч 00 м. Бичээсээ барилдана: 16 ч 00 м. "Сага алах" редакционной-издательской халбаһуука 11.08.2014 с. офсетка бичээтэһинэ.
Адырыһа: 876670, Чурапчы сэл., Карл Маркс уул., 26 "а" Индекс: 54907. Хаймат иднэлээ үстэ: өтүөрүүнүккэ, чалпыһа уаһна субуотара таһар.